T Ü R K Ç E

DERS KİTABI

4

Учебникът е одобрен със Заповед № РД ----------/------2019 г.
на министъра на образованието и науката

Bu kitap, 2017 tarihli 4. Sınıf Türkçe Öğretim Programı'na göre hazırlanmıştır.

HAZIRLAYANLAR
Emine Mehmet Halil
Fikriye Mehmed Hüseyin
Sevim Mehmed Ömerova

© Емине Мехмет Халил – автор, 2019
© Фикрие Мехмед Хюсеин – автор, 2019
© Севим Мехмед Юмерова – автор, 2019
© Нейко Генчев – художник – автор на графичния дизайн, 2019
© Силвия Калоянова – художник – автор на илюстрациите, 2019
© Нейко Генчев – художник – автор на корицата, 2019
© Издателство Фабер, 2019, всички права запазени

ISBN 978-619-00-0908-5

T Ü R K Ç E

DERS KİTABI

4

УЧЕБНИК ПО ТУРСКИ ЕЗИК
ЗА ЧЕТВЪРТИ КЛАС

•

Автори:
Емине Халил, Фикрие Хюсеин, Севим Юмерова

•

Редактор: *д-р Менент Шукриева*

•

Рецензент: *Ридвание Халил*

•

Художник – автор на графичния дизайн: *Нейко Генчев*
Художник – автор на илюстрациите: *Силвия Калоянова*
Художник – автор на корицата: *Нейко Генчев*

ISBN 978-619-00-0908-5

Българска. Издание първо
Формат 70x100/16
Печатни коли: 5,5

Издателство „Фабер“
В. Търново, ул. „Ген. Сава Муткуров“ 8
www.faber-bg.com
2019 г.

İÇİNDEKİLER

1. Bilgi ve Emek En Büyük Zenginliktir, *Halk Masalı* ... 7
2. Türkçede Harflerin Özellikleri..... 10
3. Sihirli Sözler, *Ömer Osman Erendoruk*.....13
4. Sözcüğün Yapısı.....15
5. Akıllı Çoban, *Halk Masalı* 18
6. Özel Adların Yazılışı. Adlarda Küçültme.....21
7. Kuş Yavrusu, *Mukaddes Akman* 23
8. Televizyondaki Reklamcı Amca, *Yalvaç Ural*..... 26
9. Sıfat 29
10. Samanyolu'na Yolculuk, *Sevim Ak*..... 32
11. Sayı. Asıl Sayılar. Sıra Sayıları 35
12. Bayram Günleri, *Rıza Molla*..... 37
13. Adıl 40
14. Kurbağa Prens, *Grimm Kardeşler*..... 42
15. Eylemin Görülen (Belirli) Geçmiş Zamanı..... 46
16. Kedinin Boynuna Çanı Kim Takacak..... 49
17. Eylemin Öğrenilen (Belirsiz) Geçmiş Zamanı.....51
18. Dünya Çocukları, *Ceyhun Kansu* 53
19. Eylemin Geniş Zamanı..... 55
20. Çizmeli Kedi, *Charles Perault (Şarl PERO)* 57
21. Zıt Anlamlı Sözcükler.....60
22. Melek Gibi, *Niyazi Birinci*..... 62
23. Tümcenin Temel Öğeleri. Yüklem..... 64
24. At ve Eşek 67

25. Tümce Öğeleri. Özne 69
26. Hangisine Başlasam, *İsmail Sunat* 72
27. Basit Tümcede Yardımcı Öğeler. Tümleçler 74
28. Kibrit Satan Küçük Kız, *H. K. Andersen* 76
29. Dolaylı ve Dolaysız Söz 80
30. Bahçelerde Bal Kabak, *Halk Türküsü* 82
31. Metin. Metinde Konu ve Ana Fikir 83
32. Atasözleri 85
33. Tatil Başlarken, *İsmail A. Çavuş* 87

BİLGİ VE EMEK EN BÜYÜK ZENGİNLİKTİR

Bir varmış bir yokmuş. Bir adamın iki oğlu varmış. Adam büyük oğlunu daha çok seviyormuş. Bütün mülkünü ona bırakmak istiyormuş. Anneleri küçük çocuğa bir şey kalmayacak diye üzülür dururmuş. Kocasından mülkü iki oğluna nasıl böleceğini söylememesini rica etmiş. Kadın, her ikisine eşit paylaştırmasını istiyormuş. Tüccar karısını dinlemiş ve kararını oğullarına bildirmemiş.

Bir gün anne pencere boyuna oturmuş, ağlıyormuş. Yoldan geçen bir yolcu: "Niçin ağlıyorsun?" diye sormuş. "Nasıl ağlamayayım, demiş, iki oğlum var. Her ikisini de bir derecede seviyorum. Babaları ise bütün mülkü yalnız büyüğüne bırakmak istiyor, çünkü büyük oğlunu daha çok seviyor. Küçük oğluna hiçbir şey vermek istemiyor... Ben küçük oğluma yardım etme yolu buluncaya kadar kararını çocuklara bildirmemesini rica ettim. Param da yok ve oğluma nasıl yardım edeceğimi bilmiyorum."

Yolcu: "Çok kolay yardım edebilirsin, demiş, büyüğün bütün zenginliği, küçüğün ise hiçbir şey alamayacağını bildir." demiş.

Kadın yolcunun söylediği gibi yapmış. Oğullarına babalarının kararını bildirmiş. Küçük oğul kendisine birşey düşmeyeceğini anlayınca yabancı memlekete gitmiş. Gece gündüz çalışmış. Orada zanaat öğrenmiş ve serbest vakitlerinde kitap okuyormuş. Evlenmiş ve ailesini gül gibi geçindiriyormuş. Mutlu bir hayatı varmış.

Büyük çocuk ise babasının yanında kalmış ve bir şey öğrenmemiş. Yalnız hep zengin kalacağını sanıyormuş. Babası ölmüş ve elinden bir şey gelmediğinden bütün zenginliğini boş yere sarf etmiş.

Halk masalı

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

mülk: Ev, dükkan... gibi taşınmaz mal
zanaat: El ustalığı isteyen işler
sarf etmek: Harcamak.

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Adam, mülkünü nasıl paylaştırmaya karar vermiş?

2. Anne, pencere boyunda niçin ağlıyormuş?

3. Yoldan geçen yolcu, kadına ne önermiş? Yolcunun sözlerini bulup okuyun.

4. Küçük çocuk, kendisine bir şey düşmeyeceğini anlayınca ne yapmış?

5. Büyük çocuğun başına neler gelmiş?

6. Siz tüccarın yerinde olsaydınız bu mülkü nasıl paylaştırırdınız? Niçin böyle bir yol seçerdiniz?

7. Babanın davranışını doğru buluyor musunuz? Niçin?

8. Annenin üzüntüsünden etkilendiniz mi, neler hissettiniz? Anlatın.

9. Siz küçük oğlun yerine olsaydınız ne yapardınız? Paylaşın.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM

1. Başarılı olmak için neler yapmak gerek? Yazın.

2. Sizde bu kadar para olsaydı ne yapardınız, nasıl değerlendirirdiniz? Anlatın.

3. “Bilgi aydınlık, cahillik karanlıktır.“ tümcesini açıklayın.

DÜŞÜNÜP YAPABİLENLER İÇİN

Rebusu çözünce ortaya çıkan atasözlerini okuyun.

Okul , ; yardım ,,,, ; ,, zanaat ,,, ; kalem ,,, ; zaman ,,, ; , anı ; ,,, oturmuş ,,,

Emekli ,, ; zeki ,, ; ,, sanmış ,,, ; ,, ilgi ; , anne ,, ; liman ,,, ;

, akıllı ,,,, ; tire ,

Bu konuyla ilgili bildiğiniz atasözlerini söyleyin.

TÜRKÇEDE HARFLERİN ÖZELLİKLERİ

1. Aşağıdaki tabloya bakarak sorulara cevap verin.

- Türkçede kaç harf vardır?
- Bu harflerden hangileri ünlüdür?
- Ünsüz harfler kaç tanedir. Ünsüzleri seslendirin.
- Aşağıdaki tabloda hangi harf eksiktir?

A	B	C	Ç	D	E	F
G	H	I	İ	J	K	L
M	N	O	Ö	P	R	S
Ş	T	U	Ü	V	Y	Z

Hatırlayalım!

Dilde sesleri göstermeye yarayan işaretlere **harf** denir. Ses sözlü, harf yazılıdır.

2. Altı çizili sözcüklerde yanlış yazılan ünsüzleri bulun. Doğru sözcüğü defterinize yazın.

- Tilki kurtu aldattı.
- Pazardan pabuçu kaça aldın?
- Bu kaynagın suları serindir.
- Kitapını dikkatli kullan.

Hatırlayalım!

Sözcüklerin sonuna gelen p, ç, t, k harflerinden sonra ünlü gelirse bu sert harfler yumuşar. *Örneğin: dola**p** – dola**b**ı, ağa**ç** – ağa**c**ı, söğü**t** – söğü**d**ü, yapra**k** - yapra**ğ**ı*

Dilimizdeki tek heceli sözcükler yabancı dillerden alınan bazı sözcükler ve özel adlar bu kurala uymaz: sap – sapı, süt – sütü; bilet – bilete, ticaret – ticareti; Mehmet – Mehmet'e vs.

3. Aşağıdakilerden hangisi, ünlü ile başlayan bir takı aldığında ses değişmesine uğramaz?

A) Kazanç D) Saç
B) Çorap C) Çanak

4. Türk dilinde kendine ait sesi olmayan bir harf vardır? Aşağıdakilerden hangisi olduğunu söyleyin.

A) K D) S
B) Ç C) Ğ

Dikkat!

Ğ/ğ (yumuşak ge) harfinin kendine ait bir sesi yoktur, sadece kendisinden önce gelen ünlü harfi uzatmakta kullanılır.

5. Aşağıdaki tekerlemede dört tane *ğ* harfi eksiktir. Tekerlemenin doğru biçimini defterlerinize yazın.

Ya ya yamur
Tarlada çamur
Teknede hamur
Ver Allahım ver
Sicim gibi yamur.

Dikkat!

Türkçe sözcüklerde iki ünlü yan yana bulunmaz. Bugün kullandığımız *şiir, saat, aile, mail, fiil* gibi sözcükler dilimize başka dillerden girmiştir.

Rica ederim *Lütfen* *Rica ederim*

Özür dilerim *Lütfen* *Özür dilerim*

Rica ederim *Lütfen* *Özür dilerim*

SİHİRLİ SÖZLER

Üç sihirli söz bilirim,
Üç yumuşak, üç tatlı söz.
Onlara önem veririm,
Üçü de birbirinden öz.

Diğeri: “Rica ederim!”
İçten gelir söylenişi.
Sırası geldikçe derim,
Yumuşar işiten kişi.

“Lütfen” sözcüğüdür biri,
Yavaşaraktan söylenir.
Ne zaman gelirse yeri,
Adına nezaket denir.

“Özür dilerim” öteki,
Sesin derinlerden gelsin.
Başını eğerek de ki:
Seni affettirebilesin.

Unutma, lütfen, bunları
Söze başla rica ile.
Eğer olmazsa yararı,
Yavaşçacık özür dile!

Ömer Osman Erendoruk

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

önem: Bir şeyin değerli olma durumu

öz: Bir varlığın yapısını kuran şey, iç, çekirdek

nezaket: Başkalarına karşı saygılı davranma, incelik, naziklik

rica: Dileme, yalvarma

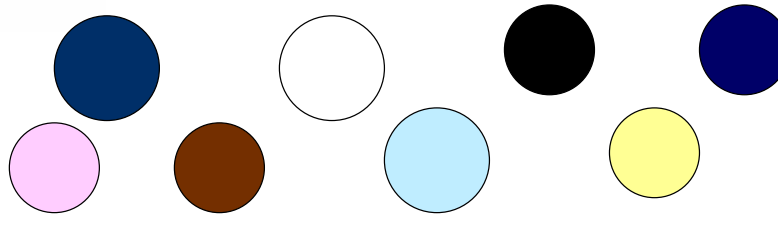
OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Sihirli olan sözcükler hangileri?
2. Bu sözcükler neden sihirlidir? Sizler de bu sözlere önem veriyor musunuz? Anlatın.
3. Her biri nasıl söylenmelidir? Nezaket sözcüklerini kullanırken yüz ifadeniz nasıl olmalıdır?
4. Bu sözcükleri duyan kişiler ne yaparlar? Bu sözcükleri kullandığınızda karşıki kişilerden ne gibi davranış beklersiniz?
5. Son dörtlükte şair ne gibi önerilerde bulunuyor?

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Küçük şairler olarak neler eklemek istersiniz?
2. "***Tatlı dil, güler yüz, kilitli kapıyı açar; hatta yılanı deliğinden çıkarır***" tümcesinden nasıl bir sonuç çıkardınız? Açıklayın.
3. Tüm bildiğiniz sihirli sözcükleri yazın.
4. Bu sihirli sözlerin rengi olsaydı aşağıdaki renklerden hangilerini uygun görürdünüz? Seçeneklerinizi motive edin.

SÖZCÜĞÜN YAPISI

1. Metni okuyun. Soruları cevaplayın.

Müzik Öğretmeni

Yaşlı öğretmen ayağa kalktı, güçlükle gözyaşlarını tuttu. Mavi gözleri gökyüzünün maviliğine büründü... Sevgi dileyen bir gülümsemeyle öğrencilerine karşılık verdi. Piyanosunun kapağını kaldırdı. Titrek elleriyle tuşlara dokundu ve her günkü gibi yine taburesine dönerek, çevresinde yarım halka çizen öğrencilerine baktı. Sonra, paltosunun cebinden mızrabını çıkararak piyanosunun üzerine vurdu: Tık, tık tık!...

– Hazırız değil mi?

- Metinde kimden söz ediliyor? Müzik öğretmeni nasıl biridir?
- Metinde geçen *göz, mavi, bir* sözcüklerini anlamlı daha küçük parçalara ayırabilir misiniz?
- *Yaşlı, sevgi, öğrenci* sözcükleri hangi ekleri almıştır?
- *Gözleri* sözcüğünün sonunda bulunan *-ler* ve *-i* takıları bu sözcüğün anlamını değiştiriyor mu?
- *Gökyüzü, gözyaşı* kaç sözcükten meydana gelmiştir? Bu tür sözcüklere ne dendiğini hatırlayalım.

Hatırlayalım!

Sözcüğün en küçük anlamlı bölümüne ***kök*** denir (bal, süt, taş, su).
Sözcüğün sonuna gelip anlamını değiştiren eklere **ek** veya **yapım eki** denir *(bal-cı, süt-lü, taş-lık, su-lu).*
Sözcüğün sonuna geldiğinde anlamını değiştirmeyen eklere **takı** veya **çekim eki** denir *(bal-ı, süt-ten, taş-lar, su-yu).*

Yapılarına göre sözcükler üçe ayrılır:

- ✓ Basit sözcükler
- ✓ Türemiş sözcükler
- ✓ Birleşik sözcükler

Hatırlayalım!

Kök halinde bulunan, yapım eki almamış sözcüklere **basit sözcük** denir. Basit sözcükler hiçbir ek almayıp, kendi başlarına birer anlam bildirmektedir. *Örneğin: yol, deniz, bak, gez, araba vs.*

2. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi basit sözcük değildir?

A) Kaz
B) Çorap
C) Kötülük
D) Karınca

Hatırlayalım!

Sözcüklere yapım eki getirerek oluşan yeni sözcüklere **türemiş sözcükler** denir. Türkçede en çok kullanılan yapım ekleri: -cı, -lı, -sız, -lık, -gı, -gın, -daş, -ma vs. *Örneğin: yolcu, denizci, çiçeklik, tuzlu, sevgi, evli vs.*

3. Aşağıdaki tümcede iki kökün birleşmesiyle meydana gelen sözcük hangisidir? Yapı bakımından nasıl bir sözcüktür?

Sivrisinek, insanları sokup kanını emerek beslenen, bataklık yerlerde üreyen uçucu bir böcektir.

Hatırlayalım!

Birden fazla sözcüğün birleşmesiyle meydana gelen sözcüklere **birleşik sözcük** denir. *Örneğin: demiryolu, buzdolabı, akciğer, açıkgöz* vs.

4. Aşağıdaki sözcükleri inceleyin. Bunların hangi köklerin birleşmesiyle oluştuğunu söyleyin.

sonbahar	danaburnu
Karadeniz	açıkgöz
başkent	gökkuşağı
ayakkabı	zeytinyağı
cankurtaran	bilgisayar

AKILLI ÇOBAN

Bir varmış bir yokmuş. Küçük bir çoban, bir gün her zamanki gibi koyunları gütmeye çıkmış. Koyunlar otlarken bir ağaç altına oturmuş. Uzun zaman düşündükten sonra bir ara:

–Buldum, buldum, bilmeceyi çözdüm! diye bağırarak yerinden fırlamış.

Tam o sırada karşıki yoldan bir atlı adam geçiyormuş. Çobanın sesinden atı ürkmüş. Adam küçük çobana:

– A be çocuk, niye bağırıyorsun böyle! diye çıkışmış.

– Bir bilmeceyi çözdüm de sevincimden bağırdım.

– Hangi bilmeceyi?

– “Horozdan küçüğüm, fakat insandan yükseğim.” Bil bakalım.

Adam düşünmüş, düşünmüş lakin bir türlü bulduramamış. O zaman küçük çoban bilmecenin cevabını söylemiş:

– Kalpak, be amca, kalpak! Başından çıkarıp da yere koydun mu, horozdan küçük olur, başına geçirdin mi, senden de yüksek olur.

Yolcu küçük çobanı okşayarak:

– Aferin sana, demiş. Akıllı bir çocukmuşsun. Şimdi sana bir şey söyleyeceğim, iyi dinle! Yarın yine bu saatlerde buraya gel. Bana bir kuzu getir. Fakat ne kara olsun ne ak... Anladın mı? Getireceğin kuzuya karşılık sana çok çok para vereceğim.

Bunları söyledikten sonra atına binip gitmiş. Ertesi gün aynı yere gelmiş. Çocuk oradaymış. Atlı:

– E, küçük çoban, demiş. Ismarladığımı bulabildin mi?

Çoban hemen cevap vermiş:

– Hem de tam istediğin gibi. Fakat onu köyde bıraktım. Kendin gelip alırsın. Ama pazartesi günü değil, salı değil, çarşamba, perşembe ve cuma değil, cumartesi ve pazar günü de değil, başka bir gün gel amca.

Adam, küçük çocuğun zekası karşısında şaşmış kalmış. Sonra ona güzel bir kaval hediye etmiş.

– Bunu sana güzel cevabına ödül olarak veriyorum. Koyunlarına iyi bak ve hep böyle akıllı ol! demiş.

Halk masalı

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Bu masalda kimden söz ediliyor?
2. Küçük çoban, ağacın altında otururken, bağırarak niçin fırlamış? Neyin sevincini yaşamış?
3. Küçük çobanın, yanında kim durmuş ve çocuğa ne sormuş?
4. Çocuğun adama sorduğu bilmeceyi tekrarlayın.
5. Adam, cevabını verebilmiş mi?
6. Çocuk bilmecenin cevabını nasıl izah etmiş? Çocuğun sözleri ile açıklayın.
7. Adam çocuktan ne istemiş? Anlatın.
8. Ertesi gün neler olmuş?
9. Çocuk, adamın ısmarladığını bulabilmiş mi? Adam sorduğunda nasıl bir cevap vermiş? Bunu bildiren sözleri bulup okuyun.
10. Adam çocuğa neden hayran kalmış?
11. Küçük çobanı nasıl bir çocuk olarak tanıdınız? Davranış tarzı sizleri nasıl etkiledi? Anlatın.
12. Masalı rollere göre okuyun.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Sizin başınıza böyle bir olay gelseydi nasıl davranırdınız? Nasıl bir cevap verirdiniz?
2. *"Akıl yaşta değil, baştadır."* atasözünden nasıl bir sonuç çıkardınız?
3. Akıl ve zeka hakkında düşüncelerinizi yazılı olarak kısaca özetleyin.

ÖZEL ADLARIN YAZILIŞI. ADLARDA KÜÇÜLTME

1. Aşağıdaki metinde adları bulun. Özel adların yazılışını inceleyin.

Dünyanın en yaşlı kaplumbağası Hindistan'da 250 yaşında öldü. 1756 yılında İngiliz denizcileri buldukları kaplumbağayı Robert Klive'ye hediye ettiler. Klive, kaplumbağayı Kalkuta'daki hayvanat bahçesine bıraktı.

Kaplumbağaların ortalama yaşam süresi 100 yıldır.

Hatırlayalım!

Özel adlar evrende tek olan, bir eşi daha olmayan varlıklara verilen adlardır. Özel adların baş harfi büyüktür – *Aysel, Avrupa, Türkçe, Tuna….*

Özel adın sonuna gelen takı, kesme işareti (') ile ayrılır – *Nilgün'ün, Çin'de, Kızılkaya'dan vs.*

2. Büyük harfle yazılan bazı özel adların sırasını farklı örnekle siz devam edin:

- **Ülke ve ulus adları:** Bulgaristan, Türkiye, Japonya; Bulgar, Türk, Japon…

- **Hayvanlara verdiğimiz adlar:** Karabaş, Bozveli, Boncuk...
  Gazete, dergi, kitap adları: Filiz, Balon, Çocuk Kalbi...
- **Dağ, deniz, dere, tepe, ova vs. coğrafi adlar:** Pirin, Karadeniz, Musala, Trakya...
- **Gezegen ve yıldız adları:** Mars, Venüs, Merkür...
- **Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve makam, unvan bildiren adlar:** Sayın Bakan, Sayın Başkan, Sayın Müdür Bey...
- **Mektuplarda ve resmi yazışmalarda hitaplar büyük harfle yazılır:** Sevgili Teyzeciğim, Kıymetli Dostum, Değerli İzleyiciler...

3. Aşağıdaki adlar arasında fark nedir? Açıklayın.

- elma – elmacık; kuzu – kuzucuk; ada – adacık
- adam – adamcağız; kedi – kedicik; ev - evceğiz
- anne – anneciğim; baba – babacığım; abla – ablacığım

Dikkat!

Bir varlığın küçüklüğü **-cık, -cağız, -cığım** takılarının yardımıyla belirtilir. Bu takılar her zaman küçültme anlamı vermez. Bazen sevgi ya da acıma anlamı da katar.

4. Size doğru koşan küçük kardeşiniz düşüp dizini yaraladı. Onu avutmak için hangi sözcükleri kullanırsınız? Tümce kurun.

Örneğin: *Ağlama kuzucuğum, şimdi geçer!*

KUŞ YAVRUSU

Hafiften yağmur çiseliyordu. Annemle durakta otobüs bekliyorduk. Durağın üstündeki balkonda bir kadın köpeğini dövüyordu. Kadın vurdukça hayvancık yürek parçalayıcı sesler çıkarıyordu. Köpeğin sesine yakındaki çınar ağacından bir kuş havalandı. Bir diğeri ise paçavra gibi yere yuvarlandı. Baktım, henüz tüy düzmeye başlamıştı. Bu bir sevimli yavrucuktu. Uçmayı öğrenmemişti.

Usul usul gezinmeye başladı. Belki de aç olduğundan hızla gidemiyordu. Komşu çocuğu Ceylan annesinin elinden boşanıp yavrucuğu avucunun içine almak istiyordu. Annesi onu çekip aldı. Tam bu an hızla geçen bir araba yavruya çarptı. Ceylan gördüğü görünümün verdiği duyguyla çığlığı bastı. Hıçkırarak annesinin eteklerine sarıldı. Bir aralık bulup yavrunun cesedini yoldan almak istiyordu. Alamayınca kaldırım boyunca koşmaya başladı. Hem koşuyor, hem ağlıyordu. Annesi arkasından yetişti. Annesine göz yaşları içinde:

– Sen beni tutup çekmeseydin, yavrucuğu kurtaracaktım.

– Ben seni çekmeseydim, o araba sana çarpacaktı.

– Hayır, kurtaracaktım!

– Bu, bir an içinde oldu yavrum. Seni çeker çekmez, o hain araba gelip çarptı. Sen duygulu çocuksun. Suç senin değil. Suç o köpeği döven kadının. O kötü kadının... O köpeğini dövmeseydi, annesiyle yavrusu ürkmeyeceklerdi. Bu kaza da başlarına gelmeyecekti. Her şey şimdi açık oldu mu?

– Oldu anne.

Çocuk annesine sarıldı.

Mukaddes Akman

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

çınar ağacı: Gövdesi kalın, uzun ömürlü, koyu gölgeli ve 30 metreye kadar boy salabilen bir ağaç

hıçkırık: Mide dolgunluğu, sinir durumu gibi nedenlerden boğazdan "hık...hık" diye çıkan ses

hain: Zarar vermekten ya da eziyet etmekten hoşlanan

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Çocuk otobüs durağında nelere tanık olmuş? Anlatın.
2. Çocuğun tahminine göre yavru kuş niye yavaş yavaş yürüyormuş?
3. Yavru kuşun başına gelenleri açıklayın.
4. Ceylan annesinin elinden boşanıp ne yapmak istemiş?

5. Ceylan annesine gözyaşları içinde ne demiş ve nasıl bir yanıt almış? Aralarında geçen karşılıklı konuşmayı okuyun.
6. Kuşların başına gelen talihsiz olayların sebebini açıklayın.
7. Öyküyü okuduğunuzda hangi duyguları yaşadınız?
8. Kadının ve çocuğun yaptıkları ile hangi insanlık nitelikleri karşılaştırılmıştır? Kıyaslayın.
9. Şiddet uygulayan kişilere neler söylemek isterdiniz? Paylaşın.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Hayvanseverlik hakkında düşüncelerinizi paylaşın.
2. Şiddetin yarattığı sonuçları sıralayın.
3. Şiddete maruz kalanlar için ne gibi yardımlar yapılabilir? Yazılı olarak anlatın.
4. *"Çiçekleri, böcekleri ezmeyin!*

   Onlar bir yüreğe benzer!

   Onları ezen, insan da ezer." sözlerinden çıkardığınız öğüdü açıklayın.

TELEVİZYONDAKİ REKLAMCI AMCA

İlk önce,
Kumbaralar gösterip
Para biriktirmemi söylüyorsun.

Sonra da
Bu sakızı çiğne,
Şu çikolatayı ye,
Bu gazozu iç,
Diyorsun.

Tanrı aşkına,
Sen benim harçlığımın,
Kaç para olduğunu
Biliyor musun ki?

Hem para biriktirmemi,
Hem de söylediklerini
Tüketmemi istiyorsun.

Yalvaç Ural

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

biriktirmek:	Toplayıp yığmak; çoğaltmak, arttırmak
kumbara:	Para biriktirmek için kutu
tüketmek:	Bitirmek, harcayarak yok etmek

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Reklamlarla nerelerde karşılaşıyoruz?
2. Reklamcı Amca çocuklara nasıl para biriktirmelerini söylüyor?
3. Daha sonra hangi ürünlerin reklamını yapıyor?
4. Çocuk, reklamcıya ne soruyor? Bu mısraları bulup okuyun.
5. Size göre çocuk haklı mı?
6. Sizin en çok dikkatinizi çeken reklam hangisi ve neden?

Testi çözün. Doğru cevapları defterinize yazın.

1. Reklamcı Amca çocuğa aşağıdakilerden hangisini göstermiyor?
   A) Kumbara
   B) Gazoz
   C) Gazete

2. Kumbara nedir?
   A) Boş kutu
   B) Para biriktirmek için kutu
   C) Oyuncak

3. Reklamcı, çocuktan neyi istemiyor?
   A) Sakız çiğnemesini
   B) Çikolata yemesini
   C) Palyaço olmasını

4. Reklamcı amcanın asıl amacı nedir?
   A) Sabun satmak
   B) Para biriktirmek
   C) Alıcıyı ikna etmek

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM

1. Reklamını gördüğümüz her ürünü almak doğru olur mu?
2. Son okuduğunuz kitabın ya da çok sevdiğiniz bir eşyanın reklamını yapın. Amacınız dinleyicide reklamı yapılan ürünü satın alma isteği uyandırmak olmalıdır:

- Üç dört kişilik gruplar oluşturun.
- Reklamını yapacağınız ürünün fiyatını belirleyin.
- Ürünün ilgi uyandıracak özelliklerini yazın.
- Alıcının dikkatini çekecek birkaç özellik seçin ve bunları güzel bir görüntü ile alıcıyı ikna edecek biçimde sunun.

29

SIFAT

"Açar sarı, pembe **güller**
Coşup taşar şen gönüller
Karlı **dağlar,** çamlı beller
Her şeyimiz vatan için."
Etem Ütük

1. Yukarıdaki dörtlüğü okuyun. Neden söz ediliyor?

Güller ve ***dağlar*** varlıklarının başka özelliklerini söyleyin.

2. Aşağıda yer alan atasözlerin anlamını açıklayın. Altı çizili adların önünde bulunan ve onları niteleyen, belirten sözcükleri defterinize yazın.

Büyük lokma yut, büyük laf söyleme.
Tatlı söz dost kazandırır, acı söz düşman.
Ak akçe kara gün içindir.

Hatırlayalım!

Adlardan önce gelerek adların renk, durum, şekil, soru gibi özelliklerini bildiren sözcükler **sıfat**tır.
Sıfatlar **Nasıl?** sorusuna cevap verir.

30

3. Adların önünde yer alan ve onları niteleyen, belirten sözcükleri gösterin.

Dikkat!

Sıfatlar, bir adın önünde bulunduğu zaman **sıfat tamlaması** oluşturur.

Örneğin: mavi sular, çalışkan öğrenci, yuvarlak masa, bu ev, hangi çocuk vs.

4. Şiirde geçen sıfatları defterinize yazın.

Kuzum

Hangi kuzum hangi kuzum?
Minik kuzum, ak kuzum,
Dön de bana bak kuzum.
Gel boynuna bakayım,
İpek kurdela takayım.

5. *"Masmavi göklerde allı pullu kelebekler uçuşuyordu."* Tümcesinin resmini çizseydiniz hangi renkleri kullanırdınız?

mavi – masmavi
kara – kapkara
temiz – tertemiz
doğru – dosdoğru

Dikkat!
Sözcüğün anlamını güçleştirmek için çeşitli yollarla oluşturulan sıfatlara **pekiştirme sıfatı** denir.

6. *Düz, kırmızı, boş, yeşil*, sıfatlarından pekiştirme sıfatı oluşturun. Onları birer tümce içinde kulanın.

SAMANYOLU'NA YOLCULUK

Çocuk, koşa koşa gelip bir balon istedi. Sonra giderken sordu:

– Bu balon nereye kadar uçabilir?

Balon satıcısı:

– Çok uzaklara, diye yanıtladı. İpini uzun tutarsan Samanyolu'na kadar gider.

O gün çocuk, sokak aralarında balonla birlikte koştu durdu. Sonra eve dönünce, balonu balkon demirine bağladı.

Bir süre sonra balon sıkıldı:

– Ömür boyu bu soğuk demire takılı kalamam. Dünyayı dolaşacak gücüm var benim, dedi.

Daha sonra balon, rüzgârın da etkisiyle balkon demirinden kurtuldu. Hemen aklına Samanyolu geldi. Neden olmasın? Samanyolu'na gidecekti. Ama onun nerede olduğunu bilmiyordu.

Balon, mahallede bir kız gördü. Ona sordu:

– Samanyolu nerede? Oraya nasıl giderim?

Kız soruyu hemen yanıtladı:

– Samanyolu bir yıldız kümesidir. Sayılmayacak kadar çok yıldızdan oluşmuştur.

Rüzgâr, balona yardım etti. Onu ışıkların az olduğu bir köye götürdü. Balon, orada yıldızları tek tek saymaya kalktı. Fakat yıldızlar çok olduğu için yıldızları bir türlü sayamadı. Sonunda balon aradığını buldu:

– Yaşasın! Samanyolu bu işte, diye bağırdı.

Balon, Samanyolu'ndan çok hoşlandı. İrili ufaklı yıldızlara şaşkın şaşkın baktı.

Sevim Ak

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

Samanyolu: Bir kuşak gibi uzanan yıldız topluluğu

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Size göre bu balon nereye kadar uçabilir? Niçin?
2. Balonun, dünyayı dolaşacak gücü var mıdır?
3. Samanyolu nerede olabilir?
4. Yıldızları siz sayabilir misiniz?

Aşağıdaki testi çözerek bilgilerinizi ölçün. Doğru yanıtı defterinize yazın.

TEST

1. Çocuk, koşa koşa ne alıyor?
A) Uçurtma
B) Balon
C) Kitap

2. Çocuk, satıcıya ne soruyor?
A) Bu balon Samanyolu'na gider mi?
B) Bu uçurtmayı nasıl uçurabilirim?
C) Bu balon nereye kadar uçabilir?

3. Çocuk, eve dönünce balonu nereye bağlıyor?
A) Balkon demirine
B) Ağaca
C) Elinde tutuyor

4. Balon sıkılınca ne diyor?
A) Ömür boyu bu soğuk demire takılı kalabilirim.

B) Dünyayı dolaşacak gücüm var benim.
C) Artık gitmek istiyorum.

5. **Balon gördüğü kıza ne soruyor?**
A) Samanyolu nerede? Oraya nasıl giderim?
B) Benimle gelmek ister misin?
C) Benim evim nerede?

6. **Kız Samanyolu'nu nasıl tanıtıyor?**
A) Samanyolu, rüzgarla bulutlardan oluşan yerdir.
B) Işıkların az olduğu bir köy.
C) Samanyolu bir yıldız kümesidir. Sayılmayacak kadar çok yıldızdan oluşmuştur.

7. **Balon yıldızları niçin sayamamış?**
A) Karanlık olduğu için
B) Yıldızlar çok olduğu için
C) İrili ufaklı oldukları için

8. **Balon, Samanyolu'nu bulduğu için hangi duygulara kapılıyor?**
A) Sevinç ve mutluluk
B) Üzüntü ve hüzün
C) Pişmanlık ve korku

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Size göre yıldızlarda da yaşayan var mıdır? Düşüncelerinizi ve bildiklerinizi paylaşın.
2. Siz Samanyolu'na gitmek ister misiniz? Orada yaşam kursaydınız, oralara neleri götürürdünüz? "***Onlarsız asla olmam***" dedikleriniz nedir? Yazın.

SAYI. ASIL SAYILAR. SIRA SAYILARI

1. Fıkrayı okuyun. Soruları cevaplayın.

ALFABE

Öğretmen dersi dinlemeyen öğrencilerden birine sorar:
– Oğlum alfabede kaç harf var?
– Altı harf var öğretmenim.
– Altı harf mi var dedin?
– Evet öğretmenim, işte bakın: birincisi A, ikincisi L, üçüncüsü F, dördüncüsü yine A, beşincisi B, altıncısı da E. Hepsi altı harf değil mi?

- ✓ Öğrencinin verdiği yanıt sizi güldürdü mü?
- ✓ Türk ve Bulgar alfabesinin harf sayısı aynı mıdır? Sayılarını söyleyin.
- ✓ "Birinci","ikinci","üçüncü" sözcükleri harflerin **sayısını mı yoksa sırasını** mı bildiriyor?

Dikkat!

Varlıkların sayısını ve sırasını bildiren sözcüklere **sayı** denir.
Örneğin: *bir kalem, beş elma, on iki civciv; beşinci kat, onuncu sınıf vs.*

2. Şiirde varlıkların sayısını bildiren sözcükleri defterinize yazın.

TERSİNE

Sayarken bir, iki, üç
İnekte gördüm hörgüç
Tersine her şey neden?
Boynuzlu attır giden.

Dört gözlü iğne aldım,
Şaşırdım, şaşıp kaldım.
Çeşmeden şerbet aktı,
Dereyi ateş yaktı.

Beş, altı, sonra yedi.
Fareden korktu kedi.
Sekiz, dokuz, on derken
Topum geçti elekten.

Leman İlyas

Dikkat!

Varlıkların sayısını gösteren sözcüklere **asıl sayı** denir.
Örneğin: ***bir*** *kuş,* ***iki*** *sakız,* ***sekiz*** *elma,* ***yüz*** *metre,* ***bin*** *leva vs.*

3. Aşağıdaki bilmecelerde varlıkların sayısını gösteren sözcükleri bulun.

Dört kardeş bir kundakta yatar.	(ceviz)
Bir köklü beş dallı.	(el)
Yetmiş bin dedim iğnesi, ya bilesi ya ölesi.	(kirpi)
Sarı kızın salıncağı var, yüz bin enceği var.	(kabak)

4. Tümcelerde varlıkların sırasını bildiren sözcükleri bulun.

Komşumuzun kızı dördüncü sınıfa başladı.

Sahaya on birinci futbolcu da çıktı.

Halamın evi beşinci kattadır.
Beşinci sınıf odasını güzelce temizledi.

Dikkat!

Varlıkların sırasını gösteren sözcüklere **sıra sayısı** denir.
Örneğin: **birinci** sınıf, **sekizinci** sayfa, **yüzüncü** metre *vs.*
Rakamlardan sonra nokta yazılan sayılar şöyle okunur:
2. - ikinci; **5. - beşinci**; **10. - onuncu**; **II. - ikinci**; **VI. - altıncı**

BAYRAM GÜNLERİ

Çelik oynuyoruz mahalle çocukları. Gözlerimiz caminin şerefesinde kandillerin yanmasını bekliyoruz. Bayram kandilleri ha yandı ha yanacak. Satıcılar mahallelerde yayılmış yol boyunca bağırıyorlar.

– Simit, pide, diye bağırıyor kimisi.
– Salep, der durur Memiş.
– Şekerleme, der Ali.
– Baklava, der Veli.
– Mahallebi, der Sali.
–Tuzlu leblebi, der leblebici Hor Hor aga.

Erkekler gidip satıcılardan pazarlık ederler. Satın aldıkları şeyleri acele eve taşırlar.

Biz oyun oynayan çocukların gözleri camide. Sabırsızlıkla kandillerin yanmasını bekliyoruz. Annelerimiz artık sofraları koymuştur. Sofralarda ise bütün sene beklediğimiz güzel şeyler var. Ne yapar, yapar da sofraları doldururlar ve bizleri sevindirirler babalarımız. Yalnız Mehmet'i sevindiren bir kimsesi yok. Mehmet öksüz. Kimsesiz. Üstü yırtık pırtık. Boynu bükük.

Biz çocuklar birbirimize bakar ve oyunu bırakarak evlerimize koşarız. Hepimiz evden bir şey getiririz. Kimimiz

bir parça simit, kimimiz bir ekmek... Herkes bir şeycikler getirir. Mehmet'e veririz ve memnun evlerimize dönerdik. Ebeveynlerimiz de memnun olurlardı. Mehmet de biraz sevinecek. Tavandaki sandıktan yapılan karanlık köşesine çekilmezden önce.

İnsanı sevindirmek ne güzel şey! Hani ya her gün bayram, evlerimizde her gün güzel şeyler olsa da babalarımız, Mehmet'i sık sık sevindirebilse ne iyi olurdu. Ama az sürüyor güzel şeyler.

Rıza Molla

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

şerefe: Minareninin gövdesini çepeçevre dolaşan, korkuluklu, ezan okunan yer

kandil: İçinde sıvı yağ ve fitil bulunan kaptan oluşmuş aydınlatma aracı

salep: Çiçek kökünden yapılan tozu şekerli süt ile kaynatılan sıcak içecek

ebeveyn: Anne ile baba

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Sokakta çelik oynayan çocuklar neyi bekliyormuş?
2. Satıcılar mahallelerde neler satıyormuş?
3. Anneleri evlerinde ne gibi hazırlıklar yapıyormuş?

4. Çocukları sevindiren kimlerdir?
5. Tek sevindirilmeyen kalan çocuk kimdir? Nedenini açıklayın.
6. Çocuklar evden Mehmet'e neler veriyormuş?
7. İnsanı sevindirmek nasıl bir duygudur? Paylaşın.
8. Çocukların davranışını insanlık bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?
9. İnsanlığa yakışan davranışları söyleyin.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Dini bayramlar hakkında neler biliyorsunuz? Bayramlarda sizi en çok mutlu eden nedir? Paylaşın.
2. Anneleriniz ve babalarınız mutlu olmaları için neler yaparsınız? Yazın.
3. Sözcüklerin yerini değiştirerek, bayram manisini ortaya çıkarın.

Yemekler, gayet, Beni de, boldur, Birlikte, edin, davet, yer, Bol bol, içeriz, sohbet, ederiz.

ADIL

1. “Güneş ve Kurbağa“ adlı fablı okuyun. Neden söz ediliyor? Gereksiz yere tekrarlanmış sözcükleri bulun ve görevlerini açıklayın.

Güneş evlenmeye karar vermiş. **Güneş tüm hayvanları** düğününe davet etmiş. **Tüm hayvanlar** çok sevinmişler. Sadece **kurbağa** sevinmemiş. **Kurbağaya,** neden sevinmediğini sormuşlar, **kurbağa** da şöyle cevap vermiş:

– Şimdiye kadar güneş yalnızdı ve bizim yaşadığımız bataklıkları kuruttu. Evlendikten sonra **çocukları** da olunca, **çocukları** da ısıtmaya başlayınca bizim halimiz ne olacak?!

- Metinde nelerden söz ediliyor?
- Gereksiz yere tekrarlanmış sözcükleri bulun ve görevlerini açıklayın.
- Onların yerine hangi sözcükleri kullanabilirsiniz? Tümcelerin anlamı değişti mi?

Hatırlayalım!

Adların yerine kullanılan sözcüklere **adıl (**zamir) denir.

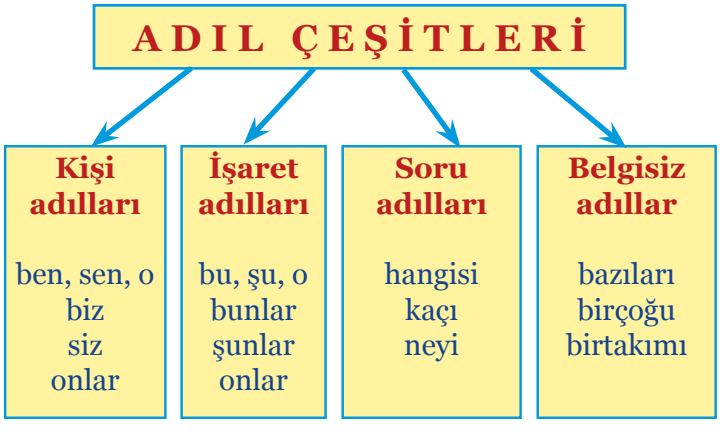
2. Şiirde geçen adılları bulun. Kişi adıllarından kullanılmamış olanları defterinize yazın.

Ben uyurken mışıl mışıl,
Üstümde hep titrersin sen!
Canım annem, benim annem!
O, nur gözlü, pamuk elli,
Canım annem, benim annem!

3. Altı çizili sözcüklerden hangileri, ad olmadıkları halde işaret yoluyla, soru yoluyla ve kesinlik kazandırmadan adın yerini tutar?

- Aygül onu bir daha görmedi.
- Marketten bunları aldım.
- Hangisi Berna'ya verilecek?
- Kim nereye gidiyor?
- Birçoğu dalında çürüdü.
- Birkaçı da bu sabah geldi.
- Herkes çok mutluydu.

4. Aşağıdaki çizelgeyi inceleyin.

5. Aşağıdaki tümcelerde bulunan adılları gösterin. Hangi çeşit olduklarını söyleyin.

- Herkes kapısının önünü süpürse caddeler tertemiz olur.
- Sen işlersen mal işler, insan öyle genişler.
- Şu konuşmasın.
- Hangi kitabı okudun?
- Bu neden çalışmıyor?

6. "*Ben ağa, sen ağa, bu ineği kim sağa*" atasözündeki adılları defterinize yazın.

KURBAĞA PRENS

Bir zamanlar, görkemli bir sarayda bir kral ve dünyalar güzeli kızı varmış. Güzel prenses, ormana gidip altın topuyla oynamayı çok severmiş. Günlerden bir gün, yine ormanda oynarken, altın topunu göle düşürmüş. Buna çok üzülen prenses ağlamaya başlamış.

Prensesin bu kederli halini çirkin bir kurbağa görmüş. Ona:

– Neyiniz var güzel prenses, niçin ağlıyorsunuz? diye sormuş.

–Yoksa, bu gölde sizi üzen kötü bir çiçek mi var? diye sözlerini sürdürmüş.

– Çok sevdiğim altın topum gölün dibine düştü, onun için ağlıyorum, diye yanıtlamış güzel prenses.

– Lütfen üzülmeyin. Ben size yardım edebilirim. Altın topunuzu bulup size getirirsem, karşılığında bana ne vereceksiniz? Sizinle arkadaşlık etmek, sizinle yaşamak istiyorum, demiş.

Altın topuna kavuşmaktan başka bir şey düşünmeyen prenses:

– Evet, isteklerinizi kabul ediyorum! diyerek kurbağanın bütün şartlarını yerine getirmeye hazır olduğunu söylemiş.

Küçük kurbağa, sözünü yerine getirerek prensesin altın topunu bulmuş ve ona geri vermiş. Prenses ise, gölde yaşayan bu çirkin kurbağa ile birlikte yaşamanın ne kadar zor olacağını düşünmeye başlamış. Verdiği sözü tutmayacağını anlayan prenses, hemen saraya kaçmış.

Ertesi gün, kurbağayı sarayın içinde ve tam karşısında görünce çok şaşırmış. Elinde olmadan kurbağaya çok kötü davranmış.

– Git buradan, çirkin kurbağa! Seni bir daha görmek istemiyorum! diye kurbağaya öfkeyle bağırmış.

Kurbağa da prensese verdiği sözü tutmadığını hatırlatmış. Tam bu sırada oradan geçmekte olan kral aralarında geçen konuşmayı duymuş. Kurbağanın haklı olduğunu ve sarayda kalması gerektiğine karar vermiş.

Bundan sonra, kurbağa prensesle birlikte yemek yemeye başlamış. Fakat prenses bundan mutsuz olmuş ve ağzına bir lokma bile yemek koymamış. İyice karnını doyuran kurbağa:

– Yeteri kadar yedim, şimdi çok uykum geldi. Haydi prensesim uyumaya gidelim, demiş.

Küçük prenses, kurbağaya çok öfkelenmiş, kızgınlıktan yanakları al al olmuş. Birden yerde duran çirkin kurbağaya şiddetle bir tokat savurmuş. Kurbağa yerdeki döşemelere hızla çarparak yere düşmüş ve tacı başından çıkıvermiş. Prensesin şaşkınlık dolu bakışları altında, çirkin kurbağa çok yakışıklı bir prense dönüşüvermiş.

Prens başından geçen öyküyü güzel prensese anlatmaya başlamış. Kötü kalpli bir cadının kendisine büyü yaparak, kurbağaya çevirdiğini, o küçük gölde kendisine yapılan büyünün bozulması için yıllarca umut içerisinde beklediğini söylemiş.

O günden sonra, prens ve prenses sarayda yapılan görkemli bir düğün töreni ile evlenmişler. Birlikte çok mutlu olmuşlar.

Grimm Kardeşler

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

görkemli:	Göz alıcı ve gösterişli
lokma:	Bir kez için ağza götürülen yiyecek

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Küçük prenses, altın topunu göle düşürünce imdadına kim yetişmiş?
2. Kurbağa, yardımı karşılığında prensesten karşılık olarak neler istemiş? Bunu anlatan tümceleri bulup okuyun.
3. Prenses, kurbağayın isteklerini niçin kabul etmiş?
4. Küçük kız, verdiği sözü tutmuş mu? Neler yapmış? Anlatın.
5. Kız, kararından dönünce kurbağa ne yapmış?
6. Kralın kararından sonra küçük prensesin durumunu açıklayın.
7. Kurbağa karnını doyurduktan sonra neler olmuş? Sıralayın.
8. Şiddetli tokattan sonra ortaya çıkan gerçek nedir?
9. Prensin kurbağaya dönüştüğünü anlatan sözleri okuyun
10. Masalın sonucu sizi mutlu etti mi? Paylaşın.
11. Masalda gerçekçi ve sihirli bölümler hangileri. Ayırt edin.
12. Her bir kahramanı nasıl hayal ediyorsunuz? Sözcüklerle resimlerini çizin.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Sihirli hikâyeden etkilendiniz mi? Böyle bir kadere sahip olmak ister miydiniz? Paylaşın.
2. Masalı ayırdığınız bölümlere göre plan yazın.
3. Masaldan çıkardığınız sonuca göre uygun olan atasözlerini defterinize yazın.

İki sivri taş un öğütmez.
İlk izlenimler insanı aldatır.
Gülme komşuna gelir başına.

Maske ve dekor hazırlayın. Uygun müzik eşliğinde masalı dramatize edin.

EYLEMİN GÖRÜLEN (BELİRLİ) GEÇMİŞ ZAMANI

1. Bir öğrencinin yazdığı yazıyı okuyun. Metinden sonra gelen soruları cevaplayın.

Bu kış sert **geçti.** Çok kar **yağdı.** Sonra kış **bitti**, yağmurlar **başladı**. Köyümüzün kıyısından bir dere **geçiyordu**. Herkes:

– Dere taşar, çay coşar artık, **diyordu**.

Bir gün gerçekten öyle **oldu**. O gün çok yağmur **yağdı.** Öğlenden sonra derenin çağıltısını **duyduk**. Sonra büyük bir sel **geldi**. Evleri su **bastı.** Önüne ne geldiyse **götürdü**.

- Öğrenci, yazısında neyi anlatmış?
- Altı çizili sözcüklerin bildirdiği iş ne zaman yapılmıştır – geçmişte mi, şimdi mi, gelecekte mi?
- Eylemlerin gösterdiği iş kesinlikle bitmiş midir?
- Anlatan kişi (öğrenci) olaya tanık olmuş mudur?
- Altı çizili sözcükler hangi takıları alır?

Dikkat!

Eylemin bildirdiği iş konuşulmadan önce, geçmişte gerçekleşmişse; sözü söyleyen kişi olayın gerçekleştiğini kendisi görmüşse demek eylemin zamanı **görülen (belirli) geçmiş zamandır.**

Görülen (belirli) geçmiş zaman eylemleri **-dı/-tı** takıları alır. Takılar ses uyumu kuralına göre değişir.

Örneğin: *aldı, geldi, okudu, yürüdü, gitti, attı vs.*

Görülen (belirli) geçmiş zaman gördüğümüz ya da yaşadığımız olayları anlatmaya yarar.

Görülen geçmiş zaman

kişi	tekil	kişi	çoğul
1. ben	al**dım**	1. biz	al**dık**
2. sen	al**dın**	2. siz	al**dınız**
3. o	al**dı**	3. onlar	al**dılar**

2. "Vermek" eylemini görülen geçmiş zamanda çekimleyin.

3. Yukarıdaki metinde görülen geçmiş zaman eylemlerinin nasıl oluştuklarını inceleyin.

Örneğin: geç + ti = geçti

4. Küçük şaire Gülzade Tatar'ın şiirini okumanız için tüm eylemleri görülen geçmiş zamanda kullanmanız gerekecek.

MEVSİMLER

Oynuyoruz, neşeleniyoruz, gülüyoruz,
Çayda kana kana yüzüyoruz,
Ama hiç anlamadan
Geçiyor, gidiyor şu koca YAZ!

Mahsuller toplanıyor eve,
Kuşlar göç ediyor güneye,
Sarı yapraklar dökülüyor yere,
Uğurlar ola SONBAHAR!

5. Bilmeceleri çözün. Görülen geçmiş zamanlı eylemleri defterinize yazın.

Baharda giyindi,
Sonbaharda soyundu.

Çarşıdan aldım bir tane,
evde oldu bin tane.

KEDİNİN BOYNUNA ÇANI KİM TAKACAK?

Müthiş bir kediydi. Pençesinden hiçbir şey kurtulamazdı. Keskin gözleri ve hassas burnuyla her saniye tetikte ve kocaman evin her yanında görevinin başındaydı. Onunla aynı evde yaşamak zorunda olan farelerin sıkıntısını düşünün bir; soluk bile almaya korkuyorlardı. Bu böyle yürümezdi. En yaşlıları titrek sesiyle toplantıya çağırdı tüm fareleri.

Her biri sırayla sözü alıp, kedinin pençesinden son anda nasıl güçlükle kurtulduğunu anlattı. Korkunçtu. Tehlike çok büyüktü. Ne yapılabilirdi? Her birinin bir planı vardı kuşkusuz.

Fakat hiçbirinin fikri gerçekten dertlerine çare olacak gibi görünmüyordu.

Sonunda genç bir fare söz istedi. Bir fikri vardı.

"Bakın," diye söze başladı heyecanla. "Bakın size bir çan getirdim. Eğer bu çan kedinin boynunda asılı olursa, her adım çalar ve biz de kedinin yaklaşmakta olduğunu anlayıp yuvamıza kaçarız."

Bu sözler fareler toplantısında çok olumlu bir etki yaptı. Hepsi yanındakine dönüp genci takdir eden sözler söyledi. Genç fare gururla yerine oturdu. Daha sonra yaşlı bir fare söz aldı. Yüzünde belli belirsiz bir gülümseme seziliyordu. "Görüldüğü kadarıyla," diye söze başladı. "Harika bir fikir bu, ancak..." Herkes merakla ona bakıyordu.

"Ancak, söyler misiniz bana dostlar, bu çanı kedinin boynuna kim takacak?"

(Kırmızıfare Dergisi'nden)

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

müthiş:	Korkunç, şaşılacak kadar değişik
hassas:	Duyarlı
takdir:	Beğenme, değer verme
etki:	Bir kimse üzerinde bırakılan izlenim

OKUDUĞUMUZU ANLAYALIM. YANIT VERELİM

1. Anlatılan olay nerede ve ne zaman geçmiştir? Olayın kişileri kimdir?
2. Fareler niçin bir toplantı düzenlediler?
3. Bu felaket kediyi anlatan tümceleri bulup okuyun.
4. Bu güç durumdan çıkar yol niçin bulunamadı?
5. Genç farenin fikri beğenildi mi? Niçin?
6. Yaşlı fare toplantıda bulunan herkese nasıl bir soru sordu?
7. Size göre bu sorunun cevabı nasıl oldu? Acaba genç fare çanı kedinin boynuna takar mı? Niçin?

ANLATALIM, YAZALIM

1. Bu olayı farenin ağzından anlatın?
2. Masalın epizotlarını sıralayın: *genç farenin önerisi; büyük felaket; farelerin toplantısı; yaşlı farenin sözleri*
3. Atasözlerden hangisi masalın konusuyla ilgilidir?
   Fare çıktığı deliği bilir.
   Akıllı söylemeden düşünür, akılsız düşünmeden söyler.

EYLEMİN ÖĞRENİLEN (BELİRSİZ) GEÇMİŞ ZAMANI

1. “Altın Yumurtlayan Tavuk“ masalının ilk bölümünü okuyun. Eylemleri defterinze yazın.

Köylünün biri pazardan bir tavuk almış. Ertesi gün tavuğun yumurtasını almak için kümese girmiş. Bir de ne görsün? Yumurta pırıl pırıl parlıyormuş. Eline aldığında yumurtanın altından olduğunu görmüş.

• Eylemin bildirdiği iş ve oluş ne zaman gerçekleşmiş?

☐ Şimdi, şu an ☐ Konuşmadan önce ☐ Gelecekte

• Yazdığınız eylemlerin köklerini ve aldığı takıları inceleyin.

Dikkat!
Örneklerde olayı anlatan kişi herhangi birisinin yaptığı işi duymuş, başkasından öğrenmiş gibi anlatmaktadır. Eylemin bu zamanına **öğrenilen (belirsiz) geçmiş zaman** denir.
Öğrenilen geçmiş zaman ***-mış*** takısı yardımıyla meydana gelir. Ses uyumu kuralına göre değişir.
Örneğin: *gelmiş, kırmış, uyumuş, gülmüş vs.*

Öğrenilen geçmiş zaman

kişi	tekil	kişi	çoğul
1. ben	al**mış**ım	1. biz	al**mış**ız
2. sen	al**mışs**ın	2. siz	al**mışs**ınız
3. o	al**mış**	3. onlar	al**mışl**ar

2. Aşağıdaki eylemleri tekil ve çoğul olarak iki sıraya ayırın ve defterlerinize yazın.

görmüşsün, yalvarmışlar, okumuş, uyumuşum, koşmuşum, korumuşsunuz, sormuşlar

3. "Gelmiş", "içmişler", "biçmişler" eylemlerinin uygun olacağı yerleri söyleyip bilmeceleri çözün.

Üstünden ot _____ ,
Altından süt _____ .

Ev ardına iğneci _____ ,
İğnesi çok, yurdu yok.

4. Hangi seçenekteki eylemler 2. ç. k. öğrenilen geçmiş zamanda çekimlenmiştir?

A) Duymuşum, aldılar, durdurmuşsun
B) Elediler, soymuşsun, bakmışız
C) Koşmuşsunuz, almışsınız, ekmişsiniz

DÜNYA ÇOCUKLARI

Yaşamak gerekiyorsa eğer,
Bir çocuk oyunu kadar renkli olsun,
Dünyayı kardeşlik dallarında,
Uçan kuşlar doldursun.

Birleşiniz bütün dünya çocukları,
Kalp kırılmadıkça sürüp gider oyun.
Yorulunca bir dost sesiyle uyuyun,
Sabah, kalbinize örtsün şafakları...

Tanrım yorgunluktan koru bu ayakları,
Bu küçük ayaklar böyle hep beraber
Oraya, o kardeş bayramına gider
Kucaklaşır bütün dünya çocukları.

Ceyhun Atıf Kansu

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

şafak: Alaca karanlık

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Şair, kime sesleniyor?
2. Şaire göre yaşamak nasıl olmalı?
3. Yaşamı niçin çocuk oyunu ile kıyaslıyor? Fikrinizi açıklayın.
4. Uçan kuşlar neyin simgesidir? Açıklayın.
5. Dünyada insanlar nasıl yaşamalıdır?
6. Dünya çocuklarına ne yapmalarını tavsiye ediyor? Bu eylemden doğacak sonuçları tahmin edin.
7. Yorulunca nasıl uyumalarını diliyor? Bu sözleri şiirde bulup okuyun.
8. Tanrı'dan diledikleri nedir? Sıralayın.
9. Şair, çocuklara neyin mesajını veriyor?
10. Hep birlikte bu çocuklar nereye gidiyorlar?
11. Şiirin ana duygusunu açıklayın.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Dünya çocuklarının, elleri birleşmese bile, fikirleri birleşmeli mi? Bu konuda neler düşünüyorsunuz? Paylaşın.
2. "**Çocuklar geleceğin umududur.**" düşüncesini tartışın.

EYLEMİN GENİŞ ZAMANI

1. Aşağıdaki okul kurallarını okuyun. Hangi kurala uymak sizin için zordur?

Okul kuralları:

1. Okula zamanında gelinir.
2. Okuldan çıkınca doğru eve gidilir.
3. Okul ve çevresi temiz tutulur.
4. Arkadaşlarla iyi geçinilir.
5. Ödevler zamanında yapılır.
6. Öğretmenlere karşı saygılı davranılır.

2. Yukarıdaki kuralların altı çizili eylemlerini inceleyin. Eylemlerin bildirdiği iş ne zaman gerçekleşmektedir?

A) Dün
B) Bugün
C) Geçmişte, şimdi ve gelecekte de olacak

Dikkat!

Bazı eylemler, işin başlayıp devam ettiğini ve devam edeceğini gösterir. İşin her zaman yapılabileceğini (geçmişte, şimdi ve gelecekte) bildiren zamana **geniş zaman** denir.
Eylemlere **-r, -ar, -er, -ır, -ir, -ur, -ür** takıları getirilerek meydana gelir.
Örneğin: *gelir, kırar, uyur, güler vs.*

3. "Bakmak" eyleminin çekimini örnek alarak "gezmek" eylemini çekimleyin.

bak + ar

1. t. k. bakarım	1. ç.k. bakarız
2. t.k. bakarsın	2. ç.k. bakarsınız
3. t.k. bakar	3. ç.k. bakarlar

4. Atasözlerinde geniş zamanlı eylemleri bulun.

- Öfkeyle kalkan zararla oturur.
- Çivi çıkar ama yeri kalır.
- İyilik eden iyilik bulur.
- Damlaya damlaya göl olur.

5. "Ne ekersen onu biçersin, eğer okursan sınıf geçersin!" tümcesinde geniş zamanda kaç eylem kullanılmıştır?

A) 4 B) 3 C) 5

ÇİZMELİ KEDİ

Bir vardı bir yoktu. Bir değirmencinin üç oğlu vardı. Öldüğü zaman çocuklarına miras olarak bir değirmen, bir eşek, bir de kedi bıraktı.

Oğulları bunları paylaştılar. En büyüğü, değirmeni; ortanca, eşeği aldı; en küçüğe de kedi kaldı.

Kedi sahibine:

– Sakın üzülme! Sen bana çalılıklarda dolaşabilmem için bir çift çizme yaptır, bir de torba bul. Göreceksin ki sandığın kadar talihsiz değilsin. En küçük oğlan kedinin dediklerini yerine getirdi.

Kedi, bunları alınca hemen çizmeleri ayaklarına geçirdi, torbayı omuzlarına attı ve kırlara doğru yürüdü. Pek çok tavşan bulunan bir yere geldi. Torbanın içine biraz kepek, birkaç tane de havuç koydu, torbanın ağzını açık bırakıp çalılıkara saklandı.

Biraz sonra istediği oldu: Tecrübesiz bir tavşan torbanın içine girdi. Kedi fırlayarak onu yakaladı. Avını aldı; büyük bir gururla doğruca saraya gitti ve kralla görüşmek istediğini bildirdi. Uşaklar, kendisini kralın yanına çıkardılar. Büyük bir saygıyla kralı selamlayarak dedi ki:

– Efendimiz! Bu tavşanı size, büyük bir asilzade olan Markiz Karabas hediye etti.

Kral cevap verdi:

– Git sahibine söyle: Teşekkür ederim, çok memnun oldum.

Kedi yürüdü, yürüdü ve büyük bir konağın önüne geldi. Bu konağın sahibi çok zengin bir devdi. Kralın sorduğu bütün topraklar, gerçekte hep onundu. Kendisine saygı göstermeden konağının yanından geçmek istemediğini bildirerek, onunla görüşmek istedi. Dev, kediyi bir incelikle evine alarak biraz dinlenmesini istedi.

Kedi dedi ki:

– Bana sizin çeşitli hayvan şekillerine girebildiğinizi söylediler. Mesela istediğiniz anda bir aslan, bir fare olabilirmişsiniz.

Dev, cevap verdi:

– Doğrudur. Şimdi görürsünüz.

Dedi ve o anda bir küçük fare oldu, Kedi bunu görür görmez, hemen üzerine atladı ve onu yedi.

Bu sırada kral güzel kızıyla birlikte, devin güzel konağının yanından geçiyordu. İçeri girmek ve devin odasını görmek istedi.

Konağın kapısına doğru ilerleyen arabanın gürültüsünü duyan kedi, hemen koşarak dışarıya çıktı ve krala dedi ki:

– Markiz Karabas'ın konağına hoş geldiniz, Efendimiz!

Kral, genç adama dönerek hayretle:

– Ne!... dedi. Bu konak sizin mi? Bu görkemli bir saray! Lütfen içini de gösterin...

Genç, güzel kızın koluna girdi ve kral önde ilerlediler. Büyük bir salona girdiler. Burada çok güzel bir sofra hazırlanmıştı.

Markiz Karabas'ın durumu, kralın da, kızının da çok hoşuna gitmişti. Kral dedi ki:

– Eğer isterseniz, benim damadım olabilirsiniz.

Genç adam, kralın kendisine verdiği büyük onuru saygıyla kabul etti ve o gün prenses ile evlendi. Kedi de sarayın önemli bir kişisi oldu.

Charles Perault (Şarl PERO)

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

talihsiz:	Şansı olmayan, kısmetsiz
tecrübesiz:	Deneyimsiz, bir işi daha iyi bilmeyen
uşak:	Erkek hizmetçi
dev:	Masallarda pek korkunç iri yarı, pek güçlü ve kötülükçü olarak anlatılan uydurma yaratık

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Değirmencinin kaç oğlu varmış?
2. Değirmenci, ölünce oğullarına neler bırakmış?
3. Babanın bıraktıklarını, oğulları kendi arasında nasıl paylaşmış?
4. Küçük kardeş, kendi payına düşen mirastan memnun kalmış mıdır?
5. Kedi, sahibinden neler istemiş ve ne yapmış? Bunları anlatan tümceleri bulup okuyun.
6. Kral, tavşanı alınca neler söylemiş?
7. Kedi, sahibinin çok zengin olduğuna, kralı nasıl inandırmış?
8. Kedi, devi nasıl kandırmış ve bunu niçin yapmıştır?
9. Çizmeli kedi, sonunda, sahibini zengin edebilmiş midir?
10. Küçük oğlunun yerine olmak ister miydiniz? Niçin?

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. "İyi dost kara günde belli olur" atasözünü izah edin.
2. Böyle bir kediniz olsaydı neler dilerdiniz? Yazın.
3. Masalı rollere göre paylaşın ve oyunlaştırın.

ZIT ANLAMLI SÖZCÜKLER

1. Metni okuyun. Kardeşlerin her biri için neler öğreniyorsunuz?

TAMER İLE SONER

Tamer ile Soner kardeş, ama hiç benzeşmiyorlar. Tamer sarışın, zayıf ve uzun boylu. Soner ise esmer, şişman ve kısa boylu. Tamer her zaman somurtkan, tembel ve şakadan nefret ediyor.

Soner ise neşeli, çalışkan ve şakaları seviyor. Biri kötü, diğeri iyi diyemem, çünkü ikisiyle de düşman değil, arkadaşım. Tamer geceleri sever, Soner ise gündüzleri.

- İki kardeşi kıyaslayın

Tamer:	sarışın	uzun boylu	zayıf
Soner:	esmer	kısa boylu	şişman

2. Bu sözcükler anlam bakımından birbirine nasıldır?

 aynı

 karşıt, ters

 benzeri

Dikkat!

Anlam bakımından birbirinin karşıtı, zıtı olan sözcüklere **zıt anlamlı** sözcükler denir.
Örneğin: *ak – kara; büyük – küçük; geldi – gitti vs.*

• **Birinci alıştırmadaki diğer zıt anlamlı sözcükleri defterinize yazın.**

3. Aşağıdaki sözcüklerin zıt anlamlılarını bulup söyleyin.

kolay	tatsız
kurulamak	vermek
bayat	poyraz
kara	soğudu
sevgi	

4. İkili sözcüklerden hangileri zıt anlamlı değildir?

az – çok	iyi – kötü	beyaz – ak
al – alma	hasta – sağlam	acı – tatlı
çabuk – acele	az – çok	dar – geniş
ihtiyar - yaşlı	ihtiyar – genç	savaş – barış

5. "Pinokyo" masalından alınan aşağıdaki bölümü okuyun. Altı çizili sözcükleri zıt anlamlıları ile değiştirin.

Böylece, güzel Pinokyo ile ustası birlikte yaşamaya başlamışlar. Pinokyo'nun çok akıllı çocuk olduğunu gören Geppetto, onun okula gitmesine karar vermiş. Pinokyo'nun okul arkadaşı iyi huylu bir cırcır böceğiymiş. O hep gülüyormuş.

• Metnin anlamı değişti mi? Zıt anlamlı sözcüklerin önemini açıklayın.

MELEK GİBİ

Melek oldum rüyamda,
İpekten kanatlar taktım.
Bir kuyruklu yıldız gibi,
Gökyüzüne doğru aktım.

Ay dedenin yanağına,
Sevgi öpücüğü kondurdum.
Ne de güzel uçuyordum!
Zaten hep uçmak istiyordum.

Yıldızları avuç avuç,
Toplayarak bir taç yaptım.
Hemen döndüm yeryüzüne,
Annemin başına taktım.

Niyazi Birinci

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

kuyruklu yıldız:	Peşinde, kuyruk gibi iz bırakan gök cismi
taç:	Hükümdarların başlarına giydikleri altından yapılmış süslü başlık

OKUDUĞUMUZU ANLAYALIM. YANIT VERELİM

1. Melek çocuk nereye uçtu? Niçin?
2. Gökyüzünde Ay dede ile karşılaştığında ne yaptı?
3. Bunu anlatan mısraları bulup okuyun. Çocuğun, yıldızlara doğru yolculuğunun amacı neydi?
4. Çocuk, o güzel tacı niçin annesinin başına taktı?
5. Siz, buna benzer bir rüya gördünüz mü? Anlatın.
6. Şiir kaç dizeden ve kaç dörtlükten oluşmuştur?

ANLATALIM, YAZALIM

1. Yaşadığınız ilginç bir olay, rüyanıza girdi mi? Anlatın.
2. Hayal gücü ile bir gökyüzü gezisine çıkın. Orada olup bitenleri anlatın.

TÜMCENİN TEMEL ÖĞELERİ. YÜKLEM

1. Metni okuyun. Penguenler hakkında neler öğrendiniz?

Dişi penguen **yumurtluyor** ve... **gidiyor.**

Erkek, 60 gün boyunca soğuk havaya ve rüzgâra rağmen tek ayak üstünde durup (diğer ayağı ile yumurtayı ısıtmak için göğsüne **dayıyor**) yumurtayı **koruyor**. Bu dönemde erkek 12 kilo **veriyor**. Küçük penguen yumurtadan çıktıktan sonra anne, **dinlenmiş** ve kilo **almış**, geri **dönüyor** ve yavrunun bundan sonraki bakımını **üstleniyor**.

• Birinci tümceyi oluşturan sözcüklerin görevi nedir?

Örneğin: "gidiyor" sözcüğü dişi penguenin yaptığı işi bildirmektedir; "dişi" sözcüğü bu işi yapandır vb.

Dikkat!

Tümcede her sözcüğün bir görevi vardır. Sözcüklerin tümcede üstlendikleri bu görevlere **tümcenin öğeleri** denir.

Tümcelerin temel ve yardımcı öğeleri vardır.

2. Yukarıdaki metinde altı çizili sözcükleri bulmak için sorular sorulmuş. Bu sözcükler ne bildiriyor?

✓ Dişi penguen **ne yapıyor**?

Örneğin: *yumurtluyor, gidiyor* sözcükleri dişi penguenin ne yaptığını bildiriyor.

✓ Erkek penguen **ne yapıyor**?

✓ Dişi penguen sonra **ne yapıyor**?

Dikkat!

Ne yapıyor/- lar? Ne yapmış/ - lar? Ne yaptı/ - lar? Ne yapacak/ - lar? Ne yapar/ - lar? sorularına cevap olan, tümcede işi, hareketi, oluşu veya yargıyı bildiren sözcüklere **yüklem** denir.

Eylemler tümce içinde yüklem görevindedir. **Yüklem**, tümcenin **temel öğelerinden biridir**.

3. Aşağıdaki bilmeceleri çözün. Yüklemleri bulun.

Kışın atılır,
Yazın satılır.
Nedir o?

Sen ona bakarsın,
o sana bakar.
Nedir o?

- Tümcede yüklemlerin bulunduğu yeri inceleyin.

Görüldüğü gibi **yüklem** tümcenin sonunda yer alıyor. Bu bir kuraldır. Yüklemi sonunda bulunan bu tür tümcelere **kurallı tümce** denir.

Bazı tümcelerde yüklem tümcenin sonunda olmayabilir. Böyle tümcelere ise **devrik tümce** denir.

4. Aşağıdaki tümceleri yüklemin yerine göre inceleyin.

Bıçak yarası geçer, ama dil yarası geçmez.
Yine mi yazmıyor kalemin?
Denize düşen, yılana bile sarılır.
Gelin bize bugün.
Dedemi düşümde bu gece gördüm.

5. Soruların cevapları hangi seçeneklerde doğru şekilde verilmiştir? Defterinize yazın.

- *Yüklem tümcede neyi bildirir*?
  a) Varlığı
  b) İşi, oluşu, yargıyı
  c) Varlıkların özelliklerini
- *"Dereler gürül gürül akacak." tümcesinin yüklemi hangisidir?*
  a) Dereler
  b) Gürül gürül
  c) Akacak
- *Hangisi kurallı tümcedir?*
  a) Akıl yaşta değil başta bulunur.
  b) Çok çalışırım ben.
  c) Doğar güneş doğudan.

AT VE EŞEK

Bir varmış bir yokmuş. Bir adamın bir atı ve eşeği varmış. Bir gün yan yana yürürken, eşek ata şöyle demiş:

– Sağ kalmak istiyorsan, benim yükümü biraz hafiflet!

At, eşeği dinlememiş. Yola devam etmişler. Fakat hiç gücü kalmayan eşek yorgunluktan düşüp ölmüş. Adam bütün yükü, eşeğin derisine varınca atın sırtına yüklemiş.

Halsiz kalan at söylenmeye başlamış:

– Ah ben ne kadar talihsizim? Bütün yükü üzerimde taşıyorum. Neler geldi şu vefasız başıma! Yükün yarısını taşımak istemezken, şimdi hepsini yüklendim, üstelik eşeğin derisini bile! demiş.

Halk masalı

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

talihsiz:	Şansı kötü olan, kısmeti olmayan
vefasız:	Sözünde durmayan, kıymet bilmeyen, sevgisi çabuk geçen kişi

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

Aşağıdaki testin doğru yanıtlarını defterinize yazın:

1. Masalda olay nerede geçmiştir?
A) Ormanlık bir yerde
B) Yedi kat yerin altında
C) Olayın yeri belli değildir

2. Olay ne zaman geçmiştir?
A) Bayram günü
B) Olayın geçtiği zaman belli değildir
C) Atın canı çalışmak istemeyen bir günde

3. Eşek, atın sağ kalması için onun ne yapmasını istemiş?
A) Biraz durup dinlenmelerini
B) Taşıdığı yükün biraz hafifletmesini
C) Arkadaş olmalarını

4. At, eşeğin sözünü dinlemeyince başına neler gelmiş?
A) Tüm yük, eşeğin derisine varınca sırtına yüklenmiş
B) Sahibi, atı serbest bırakmış
C) Yükünden kurtulmuş

5. "*At ve Eşek*" masalında hangi konu işlenmiştir?
A) Açgözlülük eden, eli boş kalır
B) Yüzüne arkadaşça davranıp arkasından kuyusunu kazmak
C) Büyükler ve küçükler beraber yaşadığında yardımlaşma içinde yaşamalıdırlar

TÜMCE ÖĞELERİ. ÖZNE.

1. Fıkrayı okuyun. Tümcelerde yüklemleri bulun.

Mert iyice soğuk almış ve hastalanmış. **Babası** onu doktora götürmüş. **Doktor** da muayene sırasında sormuş:
– Şimdi bana "A" diyebilir misin?
Mert hiç düşünmeden cevap vermiş:
– O, bu kolay. Daha zor harfleri sorsana...

- ✓ *Hasta olan kim?*
- ✓ *Onu doktora kim götürmüş?*
- ✓ *Muayene eden kim?*
- ✓ *Fıkrayı tekrar bu sözcükler olmadan okuyun.*
- ✓ *Onlarsız tümcenin anlamında ne gibi eksikler oluyor?*

2. Tümceleri okuyun. Soruları cevaplayın.

Kim, Ne, Neler?	***Ne yapıyor/-lar?***
Çocuk	• *okuyor*
Uçak	• *uçuyor*
Balıklar	• *yüzerler*
Telefon	• *çalıyor*

- ✓ *Birinci tümcede okuma işini **kim** yapıyor?*
- ✓ *Uçma işini **ne** yapıyor?*
- ✓ *Yüzme işini **neler** yapmaktadır?*
- ✓ *Çalma işini **ne** yapıyor?*

Dikkat!
Tümcede, yüklemin bildirdiği işi yapan kişi veya varlığı bildiren sözcüklere **özne** denir.
Özne tümcenin temel öğesidir.

3. Yukarıdaki alıştırmada özneleri hangi soruların yardımı ile buldunuz? Özneler neyle birlikte kullanılır?

Dikkat!
Bir tümcede özneyi bulmak için önce yüklemi buluruz.
Yükleme **Ne? Kim? Neler? Kimler?** sorularından uygun olanını sorarız.
Özne ile yüklem uyum içinde olmalıdır.
Özne bitki, hayvan, cansız varlık ya da kavram ise, yüklem daima tekil olur. İnsanlar çoğul özne olduğunda ise yüklem tekil veya çoğul olabilir.

Örneğin: Birol, yarım kilo şeftali aldı.
özne *yüklem*

Avrupalı**lar**, Amerika'ya gitti**ler**.
özne *yüklem*

Ayı**lar**, kış uykusuna yattı.
özne *yüklem*

Göz**ler**im yanı**yor**.
özne *yüklem*

4. Yüklemin sonundaki takılara göre işin kimin tarafından yapıldığını defterinize yazın.

Yatmadan önce dişlerimi fırçalarım. *(Kim fırçalar?)*
Yurdumuzu çok sevmeliyiz. *(Kim sevmeli?)*
Bu filmi izlediniz mi? *(Kimler izledi?)*
Kütüphaneye gitti. *(Kim gitti?)*

- Defterinize yazdığınız sözcükler (*ben, biz, siz, o*) tümcenin başında yer alabilir mi?
- Onlar olmadan tümcedeki işin kimin tarafından yapıldığı anlaşılıyor mu? Tümcenin anlamında eksiklik var mı?

Dikkat!

Bazı tümcelerde özne açıkça yer almaz. Bu tümcelerin özneleri yüklemin kişi takısında gizlidir. Bu tür öznelere **gizli özne** denir.

HANGİSİNE BAŞLASAM

Hangisine başlasam?
Diye sordum ablama:
“Yüzmek, koşmak futbol mu,
Yoksa yüksek atlama?”

Ablam dedi:
“Yaşa göre değişir.”
Çünkü bütün çocuklar,
Büyüdükçe gelişir.

Sizin için jimnastik
En faydalı spordur.
Büyüklerin yaptığı
Hem yorucu, hem zordur.

Şimdi senin sporun
Her gün biraz yol aşmak.
Açık, temiz havada,
koşmak, dolaşmak.”

İsmail Hakkı Sunat

OKUDUĞUMUZU ANLAYALIM. YANIT VERELİM

1. Çocuk, ablasına ne sordu? Şiirde bulup okuyun.
2. Ablasının verdiği cevabı ikinci dörtlüğün mısralarıyla açıklayın.
3. Hangi spor küçük çocuklar için en faydalıdır? Niçin?
4. Şiirde söz edilen spor dalları hangileridir?
5. Şiire yeni bir başlık düşünebilir misiniz?

ANLATALIM, YAZALIM

1. Spor yapan insanla spor yapmayan insan arasındaki fark nedir?

BASİT TÜMCEDE YARDIMCI ÖĞELER. TÜMLEÇLER

1. Metni okuyun. Sonbaharın belirtilerini açıklayın. Tümcelerde yüklemi ve özneyi bulun. Metinde devrik tümce hangisidir?

Sonbahar geldi. Ağaçların tüm yaprakları döküldü. Günler kısaldı. Göçmen kuşlar güneye gitti. Havalar da soğudu. Başladı yağmur, rüzgâr.

Hatırlayalım!

Bir tek duyguyu, bir tek düşünceyi, bir tek isteği, olayı, yargıyı anlatan söz dizisine **basit tümce** denir. Basit tümce içerisinde tek yüklem bulunan tümcedir.

2. Aşağıdaki metni okuyun. Tümcelerin temel öğelerini bulup inceleyin.

Menekşe

İlkbahar gelmişti. Hava çok güzeldi. Çocuklar kırda geziyorlardı. Otlar henüz yeşillenmişti. Ağaçlar yapraklanıyordu. Daha güller ve çiçekler açmamıştı. Yalnız menekşeler çalıların altında boyunlarını bükmüş, sessizce bakınıyorlardı. Çocuklar menekşeyi görünce sevindiler. Onunla konuşmaya başladılar.

Hatırlayalım!

Basit tümcenin temel öğeleri yüklem ve öznedir.
Yüklem tümcede işi, hareketi, oluşu veya yargıyı bildiren sözcüktür.
Tümcede, yüklemin bildirdiği işi yapan kişi veya varlığı belirten sözcükler **özne**dir.

3. Altı çizili sözcükler (özne ve yüklem görevinde olmayanlar) tümcelerin anlamlarını hangi açıdan tamamlar? Açıklamaları inceleyelim.

Çocuklar **kırda** geziyorlardı. (Nerede geziyorlardı? **Yer** belirtiyor.)

Otlar **henüz** yeşillenmişti. (Ne zaman yeşillenmişti? **Zaman** belirtiyor.)

Menekşeler çalıların altında boyunlarını bükmüş, **sessizce** bakınıyorlardı. (Nasıl bakınıyorlardı? Menekşelerin **durumunu** belirtiyor.)

Dikkat!

Basit tümcede temel öğeler dışında yardımcı öğeler de bulunur. Tümcede yüklemin etkisi altında kalan ya da yüklemin anlamını yer, zaman, durum, sebep, miktar yönünden tamamlayan, açıklayan ve geliştiren sözcüklere **tümleç** denir.
Tümleçler **Ne? Nasıl? Nereye? Niçin? Ne zaman? Ne kadar? Neyi? Kimi?** sorularına cevap olurlar.

4. Aşağıdaki tümcelerde tümleçleri bulun:

Karga, gagasına bir parça peynir kıstırmıştı. Öte yandan bir tilki kargayı gördü. Onun ağzındaki peyniri düşürmek istedi.

(Masal)

5. “Deniz günlerden beri durmadı.” tümcesinin tümleci hangisidir? Yüklemi hangi yönden tamamlar?

A) Deniz
B) Günlerden
C) Günlerden beri
D) Durmadı

KİBRİT SATAN KÜÇÜK KIZ

Soğuk bir kış akşamıydı. Lapa lapa kar yağıyordu. Karanlık yavaş yavaş çöküyordu – yılın son gecesiydi.

Bu soğuk, karanlık gecenin sokaklarında, yalın ayak, başı örtüsüz, zavallı bir kız çocuğu yürüyordu.

Evden çıktığı zaman, ayaklarında pabuçları vardı, ama onlar onun ayaklarını koruyabilir miydi? Onları daha önce annesi giymişti, o yüzden ayaklarına çok büyük geliyorlardı.

Yoldaki otomobillerden korunurken, ayağındaki pabuçları kaybetti. Birisini bulamadı, diğerini ise bir sokak çocuğu kapıp ortadan kayboldu.

Küçük kızın kırmızı önlüğü kibrit kutuları ile doluydu, bir kutu da elindeydi.. Gün boyu kimse ondan kibrit almamıştı, kimse ona para vermemişti.

Yağan kar uzun, kıvırcık sarı saçlarının üzerinden kayarak ensesine dökülüyordu. Fakat kız güzel saçlarını düşünemiyordu bile. Her pencerede ışıklar yanıyordu, her taraftan nefis kokular saçılıyordu. Yeni yıl karşılanacaktı. Evet, kız yalnız bunu düşünüyordu.

İki evin köşesine dinlenmek için oturup büzülmüştü. Soğuktan morarmış ayaklarını ısıtmak için altına aldı. Orada daha fazla üşüdü ama, eve gitmeyi düşünemiyordu, çünkü bir kibrit satmamıştı, hiçbir para almamıştı. Babası onu dayaktan öldürecekti, zaten onların evi de soğuktu.

Elceğezleri soğuktan buz kesiyordu. Ah, evet! Tek bir kibrit çöpü ona yardım edebilirdi. Yeter ki kutusundan çıkarabilsin, yakabilsin, azıcık parmaklarını ısıtabilsin!

En sonunda çıkarabildi. Çaktı! Kibrit sesle parladı ve etrafı aydınlattı. Kız elini ışığa doğru uzattı. Alev, öyle büyük ışık saçtı ki, sanki mum yanıyordu. Mum tuhaf yanıyordu. Kız kendini sanki büyük bir sobanın önünde hissetti. Sobanın ayakları ve kapısı parlayan bir maddeden yapılmıştı. Ateş sobanın içinde dans edercesine, ne kadar hoş, ne kadar güzel yanıyordu.

Çocuk ayaklarını da uzatıp ısıtmak istiyordu ama, o anda ateş söndü, soba kayboldu ve parmaklarının arasında yarı yanmış bir kibrit çöpü kalmıştı.

Duvara sürterek, tekrar bir kibrit yaktı. Bu defa ışık duvarı aydınlatıyordu. O anda duvar peçe gibi şeffaf oldu. Kız içeridekilerini görebiliyordu. Sofranın üzerinde beyaz bir örtü ve neler neler yoktu? Porselen tabaklarının birinde elmalı kızartılmış kaz vardı. Etrafa nefis kokular yayılıyordu.

Tuhaf! Kaz, üzerinde çatal, bıçak kıza doğru gidiyordu. O anda bir kibrit daha yaktı. Bu defa kendini bir Noel ağacının altında buldu. Üzerinde binlerce mum ve oyuncak parlıyordu. Minicik ellerini uzattı ve kibrit söndü. Mumlar yukarıya doğru uçuyordu. Yükseklere, yükseklere daha da yüksekle-re uçuyorlardı. Sanki Samanyolu'nu oluşturmuşlardı.

Yıldızlardan biri iz bırakarak göçtü. “Biri ölüyor!” diye düşündü. Çünkü büyük annesi, ona öyle anlatmıştı. “Birisi öldüğü zaman yıldızı düşer.” demişti.

Bir kibrit daha yaktı. Bu defa karşısına ölmüş olan, çok sevdiği büyük annesi geldi. İyi yürekli ve sevecen kadın karşısında duruyordu.

–Büyük anneciğim! diye haykırdı.

– Ne olur gitme. Al beni de yanına! Biliyorum, ışık bitince gideceksin. Aynen yanan soba, Noel ağacı ve elmalı kaz gibi.

Hemen tüm kibritleri yaktı. Büyük annesinin gitmesini istemiyordu. Her taraf gündüz gibi aydın oldu. Büyük annesi hiçbir zaman o kadar kocaman ve güzel değildi. Büyük annesi elini uzattı, kızı kucakladı, sevinçli ve mutlu olup yükseklere uçtular.

Onların uçtuğu yerde soğuk, sefalet ve felaket yoktu.

Sabahın soğuğunda başını duvara dayamış, kırmızı yanaklı ve gülümseyen bir kızcağız donmuş olarak duruyordu. Kızın elinde hâlâ kibrit kutusu duruyordu ve kibrit çöplerinin hepsi yanmıştı.

Geçenler:

“O ısınmak istemiş.” diyordu.

Kimse onun ne güzel şeyler gördüğünü ve büyük annesiyle birlikte yeni yılın sevinçlerine ve mutluluklarına nasıl kavuştuğunu akıldan bile geçirmiyordu.

Hans Christian Andersen
(Hans Kristiyan Andersen)

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

lapa lapa: İri ve yassı taneler durumunda yağan kar

önlük: İş yaparken giysi kirlenmesin diye, bele bağlanan örtü

peçe: Bir şeyi gizlemek için üzerine çekilen örtü

şeffaf: Cam gibi arkasına ışık geçiren

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Karanlık ve soğuk kış gecesinde sokakta kim geziyor?
2. Kız, evine niçin gitmiyor?
3. Kız ısınmak için nasıl bir çözüm buluyor?
4. Kibrit ışığında kızın gözünün önüne ne gibi tuhaf görüntüler geliyor?
5. Son hayal görüntüsünde kız, kime sığınmak istiyor?
6. Neden büyük annesinin gitmesini istemiyor?
7. Kız, büyük annesine kavuşuyor mu? Nasıl?
8. Küçük kızı nasıl hayal ediyorsunuz? Anlatın.
9. Kız, o soğuk yeni yıl gecesinde neler hissediyor? Tasvir edin.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Sizler, yeni yılı nasıl karşılıyorsunuz? Anlatın.
2. Kimsesiz çocuklar için neler yaparsınız? Yazın.

DOLAYLI VE DOLAYSIZ SÖZ

1. Fıkrayı okuyun. Konuşma kimler arasında geçiyor?

Öğretmen:
– Balıklar neden konuşamaz, çocuklar? diye sorar.
Sema:
– Siz suyun altında olsanız konuşabilir miydiniz öğretmenim? diye cevap verir.

• Yazarın ve konuşanların sözleri hangi noktalama işaretleri ile ayrılmıştır. Nasıl yazıldıklarına dikkat edin.

• Fıkrayı, bu işaretleri kullanmadan, kahramanların sözlerini ayırmadan anlatabilir misiniz? Anlatın.

Dikkat!

Diyalog kullanılmayan yazıya **dolaylı söz** denir.
Metinde, yazarın monolog halinde konuşmaları, kahramanların konuşmaları ile kesilebilir. Onların sözleri diyalog şeklinde verilir, buna **dolaysız söz** denir.
Dolaysız sözde konuşanların sözleri tire (–) ile yeni sıraya ayrılır.
Yazarın sözlerinden sonra (:) konulur.

2. İki metin arasındaki farkı belirtin. Hangi metinde yazarın sözleri kullanılmış? Onları ayırın.

Bir gün komşusu Hoca'dan çamaşır ipi ister. Hoca vermek istemez ve şöyle der:
– Bizim hanım ipe un sermiş.

•

Bir gün komşusu Hoca'dan çamaşır ipi ister. Hoca vermek istemediği için hanımının ipe un serdiğini söyler.

3. Yazarın sözlerini dolaylı sözlerden ayırmak için hangi noktalama işaretlerini kullanmanız gerekecek? Konuşmayı defterinize yazın.

Her şeyi bilmek isteyen bir çocuk varmış. Her şeyi dedesine soruyormuş ☐

☐ Dede yaprakları oynatan kim?

☐ Rüzgâr ☐ diye cevap veriyormuş.

☐ Rüzgârı kim üflüyor?

☐ Bilemiyorum.

☐ Ya yıldızları kim yakıyor? diye ısrarla soruyormuş.

☐ Gökte olmadığım için bilemiyorum. Kartallara, leyleklere sor ☐ diye cevap vermiş dedesi.

4. Arkadaşlar arasında geçen kısa bir telefon konuşmasını dolaysız söz kullanarak defterlerinize yazın.

HALK TÜRKÜSÜNÜ ÖĞRENİN

Bahçelerde Bal Kabak

Bahçelerde bal kabak
Satılır tabak tabak.
Sen şeker ol ben kaymak,
Yiyelim parmak parmak.
Cilveli şilveli edalı şilveli
Kaşı gözü sürmeli
Gerdanı belli.

Bahçelerde aşlama
Aşlamayı taşlama.
Eski yâri bırakıp
Yenisine başlama.
Cilveli şilveli edalı şilveli
Kaşı gözü sürmeli
Gerdanı belli.

Bahçelerde saz olur
Gün açılır yaz olur.
Ben yârime gül demem
Gülün ömrü az olur.
Cilveli şilveli edalı şilveli
Kaşı gözü sürmeli
Gerdanı belli.

METİN.
METİNDE KONU VE ANA FİKİR

1. Her sırada sözcüklerin yerini değiştirerek tümce haline getirin.

- zamanlar, parmak, varmış, bir, çocuk, bir
- yedi, kardeşin, parmak, en, küçüğüymüş, çocuk
- bir, gün, babası, demiş, annesine, "Ne, paramız, ne, de, var, bir, işimiz",

Hatırlayalım!

Tümce anlamca bağlı sözcüklerden oluşur. **Metin** ise birbiriyle anlamca bağlı olan tümcelerden meydana gelir.

2. Arkadışınız, tümceleri anlamca birbirine bağlayıp metin oluşturmuş. Metnin devamını da okuyun.

Bir zamanlar bir parmak çocuk varmış. Parmak çocuk yedi kardeşin en küçüğüymüş.

Bir gün babası annesine "Ne paramız, ne de bir işimiz var" demiş. Parmak çocuk "Onları ormana terk etmek zorundayız" diye çaresizlik içerisinde konuştuklarını da duymuş.

Ertesi gün babaları, onları bırakıp kaçmayı planlayarak çocukları ormana odun kesmeye götürmüş.

Parmak çocuk bunu bildiğinden, dönüş yolunu bulabilmek için gittikleri yola küçük ekmek parçaları bırakmış.

- Bu metin kaç tümceden oluşmuştur?
- Paragrafların sayısını belirleyin.
- Tümcelerin ve paragrafların yerini değiştirirseniz yazının anlamı aynı kalır mı?

3. Yazıya aşağıdakilerden hangi başlık uygundur?

a) Öksüz Çocuk
b) Parmak Çocuk
c) Orman Çocuğu

Dikkat!

Metnin konusu, metinle ilgili bilgiler vermektedir. Metinde anlatılan asıl düşünceye, verilmek istenen asıl mesaja **ana fikir (ana düşünce)** denir.

4. Aşağıdaki tümceleri, sırasını değiştirerek metin haline getirin.

- Bütün şehir günlerce onlardan söz etti.
- İtfaiyeciler kahramanca çalıştılar.
- Yükseklere uzanan yalınları güçlükle söndürdüler.
- Bir zamanlar mahallemizde büyük bir yangın çıkmıştı.
- İtfaiye arabası hemen geldi.

- Görüş mesafeleri 187 derecedir.
- Kedilerin koku duyuları çok güçlüdür.
- Çeşitli cins kediler vardır: Siyam kedisi, Acem kedisi, Van kedisi.
- Hiç görmeseler de koklayarak avlarını yakalayabilirler.

5. İki metnin konusunu ve ana fikrini açıklayın.

ATASÖZLERİ

Atasözlerimiz, halkımızın düşüncelerini dile getirir ve mutlaka bir hüküm taşır.
Kesin ve doğru yol gösterme, atasözlerimizin en önemli özelliğidir.
Asırlar boyunca yaşamış ve nesillerin ortak malı haline gelmiş bulunan atasözlerimizden sizlere bir demet:

Bülbülü altın kafese koymuşlar, ”Ah vatanım!” demiş.

Ne ekersen onu biçersin.

Yazın gölge hoş, kışın ambar boş.

Gülme komşuna, gelir başına.

Ak akçe kara gün içindir.

Akıl eder, baş çeker.

İş insanın aynasıdır.

Bilgi yolunda yürüyen yorulmaz.

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

ambar: Tahıl ya da eşya koymaya özgü yer
akçe: Para

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Birinci atasözünde “Ah vatanım!” sözlerinden ne anlıyorsunuz? Açıklayın.
2. Hangi atasözü yapılanların sonucuna katlanılması gerektiğini bildiriyor? Bu atasözünü okuyun.
3. Üçüncü ve dördüncü atasözünde nelerden söz ediliyor? İzah edin.
4. Hangi günlere “kara gün” diyebiliriz? Birikimlerinizi neler için kullanırsınız? Paylaşın.
5. İnsanın başı neden çeker? Niçin?
6. Son iki atasözünü, yaşadığınız olaylardan örnekler vererek açıklamaya çalışın.
7. Okuduğunuz atasözleri, insanların sahip olduğu hangi niteliklerini açıklıyor?
8. Atasözlerinden öğrendikleriniz nedir? Kısaca özetleyin.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Atasözleri, farklı durumlarda bize yol gösterir mi? Cevabınızı kanıtlayın.
2. Arkadaşlık, dürüstlük ve saygı hakkında atasözleri yazın.

YAPABİLENLER İÇİN

Atasözlerini okuyup inceleyin.

Bağ bak üzüm olsun, üzümü yemeye yüzün olsun.
Evin sahibi, misafirin hizmetkarıdır.
Ağacın yemişini ye, kabuğunu soyma.
Karıncadan ibret al, yazdan kışı karşılar.

TATİL BAŞLARKEN

Akıp gitti koca sene,
Büyük tatil geldi gene
Okulumuz, sağlıkla kal,
Rahatça bir uykuya dal.
Yok bahçende çocuk sesi,
Andırırsın boş kafesi.
Sen ne sıcak bir yuvasın!
Sakın gönlün kırılmasın.
Kalıyorsun yapayalnız,
Güzün yine toplanırız.
Göçmen kuşlar gibiyiz biz
Hem gideriz, hem geliriz.
Uçuyoruz şarkılarla
Bizi bekler deniz, yayla.
Şimdi artık dağlar bizim!
Mor salkımlı bağlar bizim!
Ufukları hep aşalım,
Yurdumuzu dolaşalım!
Sağlam bilek, tunç bir beniz
Yine sana döneceğiz.
Şimdi rahat uykuya dal,
Okulumuz, sağlıkla kal!

İsmail A. Çavuşev

SÖZCÜKLERİN ANLAMI

göçmen: Yerinden kalkıp başka ülkeye yerleşmeye giden kimse

ufuk: Düz arazide veya açık denizde gökle yerin birleşir gibi göründüğü yer, çevren

tunç: Bakırla çinko karışımı

OKUDUĞUMUZU ANLADIK MI? YANIT VERELİM

1. Öğrencilerin okuldan ayrılış nedeni nedir?
2. Öğrenciler okuldan hangi dileklerle ayrılıyor?
3. Okul bahçesinde eksik olan nedir? Neyi andırıyor? Size göre niçin böyle bir kıyaslama yapılmış olabilir?
4. Okuldan ayrılma zamanı gelince hangi iki duygu birlikte yaşanıyor? Açıklayın.
5. Şair, tatile çıkan öğrencileri neye benzetiyor? Siz neye benzetiyorsunuz?
6. Tatil zamanında çocukların gidecekleri yerler nerelerdir? Bu sözleri bulup okuyun.
7. Çocuklar, okula nasıl bir halde dönecekmiş?
8. Yaz tatilinde okulu hayal edin? Nasıl görünüyordur? Dinlenmesine rağmen neyin üzüntüsünü çekiyor olabilir?
9. Eğlenceniz bol olsa da okulunuzu özlüyor musunuz?
10. En çok neyin özlemini çekiyorsunuz? Paylaşın.

DÜŞÜNELİM, ANLATALIM, YAZALIM...

1. Nasıl bir yaz tatili planlıyorsunuz? Neler yapacaksınız? Anlatın.
2. Yaz tatilinde yine de öğrenci olduğunuzu unutmayın. Hangi uyarıları unutmamalısınız?